Uchwała Nr XXII/298/2012
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 26 kwietnia 2012 roku

w sprawie uchwalenia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w celu realizacji uchwały Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032" (z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uchwala się "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie
do uchwały Nr XXII/298/2012
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 26 kwietnia 2012 roku

w sprawie uchwalenia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza

Rada Ministrów przyjęła uchwałą Nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032", zmieniony uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 14 marca 2010 r., który nakłada na samorządy gminy zadania polegające na przygotowaniu i aktualizowaniu gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Celem tego programu jest zewidencjonowanie azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest i ich bezpieczne unieszkodliwienie. Proces powinien być zakończony w 2032 r.
W hierarchii źródeł prawa wymienia się także uchwały Rady Ministrów. Mają one jednak wewnętrzny zasięg i obowiązują jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu te akty.
Niemniej, w celu wyeliminowania negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych przez wyroby zawierające azbest oraz spełnienie wymogów ochrony środowiska, istotnym jest bezpieczne i zgodne z przepisami ochrony środowiska przeprowadzenie demontażu, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W celu realizacji tych zadań został opracowany „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza".
W konsekwencji realizując kompetencje wynikające z art. 18. ust. 1. w związku z art. 7. ust. 1. pkt 1. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) uchwalenie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza" jest uzasadnione.

załącznik do
uchwały Nr XXII/298/2012
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 26 kwietnia 2012 roku

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA KALISZA

Kalisz, 2012 r.

1. Wprowadzenie

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę nr 122/2009 w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Zmiany do programu zostały wniesione uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. Zgodnie z ww. programem gmina opracowuje program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

2. Cel i zadania

Podstawowym celem „Programu” jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kalisz, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Osiągając ten cel wypełnione zostanie zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej, deklarując oczyszczenie terenu państwa z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Gmina Kalisz zakłada usunięcie całej ilości azbestu zgodnie z obowiązującym planem. W związku z tym program zakłada realizację szeregu zadań. Wyznaczoną politykę usuwania wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić według harmonogramów, wyszczególnionych w kolejnych rozdziałach.

W harmonogramach uwzględniono kolejność wykonywania oraz wskazano odpowiedzialność jednostek, podmiotów za wykonywanie poszczególnych zadań.
Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została już przeprowadzona.
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
3. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
4. Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.
5. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych.
6. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
7. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i innym właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest.
8. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu Miasta na realizację Programu.
9. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.
10. Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych będących własnością Miasta.
11. Wymiana rur wodociągowo – kanalizacyjnych z azbestu.

12. Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
13. Oczyszczenie terenów miejskich i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych.
14. Bieżący monitoring realizacji monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.
15. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

Ustalenie długoterminowego programu strategicznego

Trwałość płyt azbestowo-cementowych określa się na około 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. W tym czasie powstawać będzie znaczna ilość odpadów, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) sklasyfikowane zostały na liście odpadów niebezpiecznych. Jedyną z głównych metod unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest ich składowanie na specjalnie do tego celu przygotowanych składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych, odpowiednio przygotowanych, częściach składowisk innych niż niebezpieczne i obojętne. Najbliższe składowisko przystosowane do przyjmowania wyrobów zawierających azbest znajduje się w Koninie.

Stopnie pilności I-III usuwania wyrobów zawierających azbest określa się na podstawie „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”, której wzór zawarty jest w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. nr 71, poz. 649 ze zm.). „Ocenę...” można pobrać ze strony internetowej www.kalisz.pl zakładka - środowisko

- I – wymagane pilne usunięcie lub zabezpieczenie;
- II – wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku;
- III – wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat.

Cele długoterminowe

Cele długoterminowe obejmują działania związane z postępowaniem z wyrobami azbestowymi, które realizowane będą do roku 2032. W ramach realizacji tych celów dla gminy Kalisz przyjęto następujące działania:

- Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest;
- Wdrażanie systemu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu na składowisko odpadów niebezpiecznych;
- Oczyszczanie terenów miejskich i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych;
- Wyeliminowanie i unieszkodliwienie ich poprzez deponowanie odpadów zawierających azbest na bezpiecznych składowiskach odpadów azbestowych;
- Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest
- Prowadzenie monitoringu realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

3. Ogólna charakterystyka wyrobów zawierających azbest

Azbest to ogólna nazwa wielu różnych minerałów, występujących w formie włóknistej, głównie z grupy serpentynów i amfiboli. Generalnie przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów krzemianowych występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się nadzwyczajną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych.

Dzięki od dawna znanej i cenionej odporności na wysoką temperaturę, wytrzymałość mechaniczną, trzy minerały azbestowe zyskały popularność i szerokie zastosowanie w różnego rodzaju technologiach przemysłowych w gospodarce światowej. Są to: najbardziej rozpowszechniony chryzotyl (azbest biały), w mniejszym stopniu wykorzystywany krokidolit (azbest niebieski) i jeszcze rzadziej stosowany amosyt (azbest brązowy).

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu:

Klasa I – obejmuje wyroby o gęstości mniejszej niż 1000 kg/m^3, definiowane jako miękkie zawierające powyżej 20% azbestu i małą ilość lepiszcza. Wyroby te ulegają łatwo uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia stwarzając poważne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Do klasy tej zalicza się wyroby takie jak: koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe, materiały i wykładziny cierne.

Klasa II – obejmuje materiały o gęstości powyżej 1000 kg/m^3, które zawierają azbest w ilości poniżej 20%. Włókna azbestowe w tych wyrobach są mocno związane i nawet w przypadku mechanicznego uszkodzenia materiału w stosunkowo niewielkiej ilości przedostają się do otoczenia. Wyroby tej klasy są odporne na destrukcję, a duże niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska i zagrożenia zdrowia ludzkiego występuje przy ich obróbce mechanicznej (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Do tego typu materiałów zaliczane są płyty azbestowo – cementowe faliste i płyty azbestowo- cementowe „karo" jak również płyty płaskie powszechnie stosowane w budownictwie. Z wyrobów azbestowo – cementowych produkowane były również rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz przewody kominowe.

Wyroby zawierające azbest z chwilą ich usunięcia z miejsca występowania stają się odpadami, które zostały zakwalifikowane jako odpady niebezpieczne. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, załącznik nr 1 do rozporządzenia, następujące rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczono do odpadów niebezpiecznych:

Rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczone do odpadów niebezpiecznych

L.p.	***Kod odpadu***	***Podgrupa***	***Rodzaj***
1.	06 07 01	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania chlorowców oraz z chemicznych procesów przetwórstwa chloru	Odpady azbestowe z elektrolizy

L.p.	Kod odpadu	Podgrupa	Rodzaj
2.	06 13 04	Odpady z innych nieorganicznych procesów chemicznych	Odpady z przetwarzania azbestu
3.	10 11 81	Odpady z hutnictwa szkła	Odpady zawierające azbest
4.	10 13 09	Odpady z produkcji spoiw mineralnych (w tym cementu, wapna i tynku) oraz z wytworzonych z nich wyrobów	Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych
5.	15 01 11	Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowym
6.	16 01 11	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy (włączając maszyny pozadrogowe), odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (z wyłączeniem grup 13 i 14 oraz podgrup 16 06 i 16 08)	Okładziny hamulcowe zawierające azbest
7.	16 02 12	Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych	Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest
8.	17 06 01	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest	Materiały izolacyjne zawierające azbest
9.	17 06 05	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów.

Szacuje się, że na terenie Polski 85% azbestu znajduje się w wyrobach budowlanych. Wyroby te były bardzo popularne w latach 70. i 80. głównie na wsiach. Obecnie w Polsce samych płyt azbestowo - cementowych jest około 1,5 mld m^2. W polskich warunkach graniczny okres bezpiecznego użytkowania wyrobów z szarej płyty dachowej elewacyjnej czy też malowanej płyty elewacyjnej wynosi 30 lat. Okres bezpiecznego użytkowania innych wyrobów zawierających azbest jest z reguły krótszy. Bardzo istotną sprawą przy pokryciach dachowych z eternitu był montaż i konserwacja. Z uwagi jednak na fakt, że wiele prac prowadzonych było systemem gospodarczym, występowały liczne błędy w montażu powodujące odkształcanie, a w efekcie pękanie płyt. Uważa się, że prawidłowo zamontowanych i konserwowanych okresowo płyt jest niewiele i stanowią one niewielki procent ogólnej masy pokryć dachowych z eternitu. Jeżeli płyty azbestowo-cementowe są w dobrym stanie technicznym i nie są poddawane działaniom mechanicznym (np. łamanie lub poddawane jakiejkolwiek obróbce mechanicznej) nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Groźne jest uwalnianie włókien azbestowych do powietrza, kiedy zachodzi niebezpieczeństwo ich wdychania. Emisja może wystąpić podczas eksploatacji płyt azbestowo - cementowych w złym stanie technicznym (np. popękanych) i podczas usuwania płyt azbestowo -cementowych z budynków bez odpowiednich zabezpieczeń. Dlatego usuwaniem odpadów zawierających azbest mogą zajmować się jedynie wyspecjalizowane w tym zakresie firmy, posiadające odpowiedni sprzęt jak również przeszkoloną kadrę.

W tym kontekście usuwanie pokryć dachowych i innych materiałów budowlanych zawierających azbest

będzie procesem długotrwałym i kosztownym, który musi być rozłożony na wiele lat, realizowanym ze szczególnym zachowaniem bezpieczeństwa i higieny pracy. W związku z tym problem pogarszania się stanu technicznego wyrobów azbestowo - cementowych, w miarę upływu czasu będzie narastać. Jest to ważny argument na rzecz rozpowszechniania, stosowania i egzekwowania właściwych, bezpiecznych metod eksploatacji, usuwania, transportu i unieszkodliwiania odpadów powstałych z tych wyrobów oraz uświadamiania ludności jakie zagrożenia niesie ze sobą azbest.

4. Zagrożenia dla zdrowia ludzi wynikające z obecności azbestu w środowisku

Początkowo zastosowanie azbestu ograniczało się do wyrobu niepalnej papy oraz różnego rodzaju izolacji kotłów i rur. Później stosowano go jako surowiec do produkcji wyrobów włókienniczych, przędzy, sznurów, szczeliw, klocków hamulcowych, tarcz sprzęgłowych itp. Największa ilość tego surowca (około 85% całkowitego zużycia) wykorzystywana była w produkcji materiałów budowlanych, przede wszystkim do wytwarzania dachowych i elewacyjnych płyt azbestowo-cementowych, zwanych eternitem. Azbest stosowany był na dużą skalę do połowy lat osiemdziesiątych, czyli do momentu udowodnienia szkodliwego oddziaływania tego materiału na zdrowie ludzi. Badania dowiodły rakotwórczego działania włókien azbestu, które przedostają się do organizmu z wdychanym powietrzem. Szkodliwość włókien azbestowych zależy od ich średnicy i długości. Większe włókna nie są tak szkodliwe, gdyż w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych skąd są usuwane przez rzęski, natomiast włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy. Najbardziej niebezpieczne są włókna długie (>5μm) i cienkie (<3μm), przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się do płuca gdzie pozostają i w wyniku wieloletniego drażnienia komórek wywołują nowotwory. Takie włókna powstają głównie podczas prowadzonych prac demontażowych, podczas szlifowania wyrobów, cięcia czy łamania płyt elewacyjnych.

Z powodu chorobotwórczego działania azbestu od 1999 roku zakazano obrotu wyrobami zawierającymi azbest (z nielicznymi wyjątkami dotyczącymi specjalistycznych wyrobów głównie na potrzeby przemysłu chemicznego bądź energetyki). Narażenie zawodowe na pył azbestowy wiązało się przede wszystkim z występowaniem chorób układu oddechowego: azbestozy (pylicy azbestowej), zmian opłucnowych, międzybłonniaka opłucnej oraz raka płuc. Choroby te mają długi okres inkubacji i mogą ujawnić się nawet po 30 latach od chwili wchłonięcia włókien.

5. Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

5.1. Uregulowania prawne użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Uregulowania prawne w zakresie azbestu pojawiły się w Ustawie z dnia 19 czerwca 1997r. (tekst jednolity DZ.U. Nr 10 z 2005 r. poz.72) o zakresie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa weszła w życie 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawa produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek

stanowi tylko azbest i wyroby zawierają azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niezagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska. Ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.

Uregulowania prawne w zakresie azbestu pojawiły się w ustawie Prawo Ochrony Środowiska. Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektyw Wspólnot Europejskich. W tym zakresie jest to dyrektywa Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987).

W myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 105 ze zmianami) azbest zaliczany jest do *substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska* (art. 160, ust. 2 pkt. 1). Ustawa zabrania wprowadzanie do obrotu lub ponowne wykorzystanie tych substancji a także nakazuje ich wykorzystywanie, przemieszczanie i eliminowanie przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności. Odpowiednio instalacje lub urządzenia, w których jest lub był wykorzystywany azbest, powinny zostać oczyszczone lub unieszkodliwione. Dotychczas wykorzystywany azbest podlega sukcesywnej eliminacji. Ustawa nakłada również na wykorzystującego wyroby zawierające azbest obowiązek dokumentowania rodzaju, ilości i miejsc ich występowania oraz sposobu ich eliminowania oraz obowiązek przedkładania marszałkowi okresowych informacji o rodzaju, ilości i miejscach ich występowania. Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami – mieszkańcy budynków wraz z budynkami, obiektami użytkowymi, gospodarczymi i in. - informacje o rodzaju, ilościach i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest przedkładają w formie uproszczonej odpowiednio do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Ci z kolei corocznie przedkładają marszałkowi informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Marszałek prowadzi rejestr rodzaju, ilości oraz miejsc występowania wyrobów azbestowych.
Obostrzeniom podlegają wykorzystywanie i przemieszczanie wyrobów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywanie i oczyszczanie instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane tego typu substancje.

5.2. Akty prawne regulujące szczegółowo użytkowanie i usuwanie wyrobów zawierających azbest

Do głównych dokumentów regulujących szczegółowe wymagania i zasady użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest należą:

- „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 122/2009. Zmiany do programu zostały wniesione uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.

Dyrektywy:

1. Dyrektywa Rady z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (87/217/EWG) (Dz. U. L 85 z 28.3.1987, str. 40);
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. WE L 257 z 10.10.1996, str. 26, L 156 z 25.06.2003, str. 17 i L 275 z 25.10.2003, str. 32).

Ustawy:

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 3 poz. 20, ze zmianami) o zakresie stosowania wyrobów zawierających azbest.
- Ustawa z dnia 21 kwietnia 2001 r. o odpadach (ze zmianami), która określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów niebezpiecznych, do których są zaliczane odpadu zawierające azbest.
- Ustawa z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz.105 ze zmianami) – wyszczególniona powyżej.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. Z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, ze zmianami).
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 ze zmianami) – określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
- Ustawa z 31 marca 2004 r. o przewozie kolejowym towarów niebezpiecznych (tekst jednolity Dz.U. 2004 nr 97 poz. 962 ze zmianami).

Rozporządzenia:

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2010 r. Nr 8 poz. 31);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr

112, poz. 1206) – zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych;

Akty prawne dyktujące uregulowania w zakresie ochrony zdrowia w związku ze szkodliwością azbestu:

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście (Dz. U. Nr 189, poz. 1603);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. 13, poz. 109);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, ze zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 2004, poz. 185, poz. 1920);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. Nr 183, poz. 1896).

5.3. Obowiązki i pozwolenia w zakresie postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Obowiązki właścicieli i zarządzających obiektami i instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyrobami zawierającymi azbest

Niżej wymienione obowiązki i sposób postępowania określają:

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649 ze zm.).

Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest:

1. Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest poprzez wykonanie spisu z natury.
   Sposób przedstawienia wyników inwentaryzacji dotyczących:
   - wyrobów zawierających azbest i miejsca ich wykorzystywania,
   - wyrobów zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

   Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

2. Sporządzenie "oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest".
   Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest, ma obowiązek sporządzenia „Oceny stanu i możliwości

bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest". Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następnie „Oceny..." w terminach wynikających z warunków poprzedniej „Oceny..." tzn.:

- po 5-u latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone,
- po roku, jeżeli przy poprzedniej „Ocenie..." ujawnione zostały drobne uszkodzenia.

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

3. Oznakowanie pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu.

4. Opracowanie i wywieszenie na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest.

5. Zaznaczenie na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

6. Opracowanie corocznego planu kontroli jakości powietrza dla pomieszczeń zawierających azbest.

Dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest, właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza corocznie plan kontroli jakości powietrza obejmujący pomiary stężenia azbestu. W przypadku przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy, stwierdzonego w wyniku realizacji planu kontroli, dalsze wykorzystywanie instalacji lub urządzenia jest niedopuszczalne i konieczne jest jej oczyszczanie poprzez usunięcie wyrobów zawierających azbest lub ich wymianę

<u>Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.</u>

1. Identyfikacja azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia.
   Do identyfikacji azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach jest zobowiązany wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium.

2. Zgłoszenie prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej.

3. Uzyskanie od wykonawcy prac, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania robót i oczyszczenia z azbestu, a następnie przechowywać je przez okres co najmniej 5-lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

<u>Obowiązki wykonawcy prac związanych z usuwaniem azbestu oraz postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.</u>

1. Wykonawcy prac polegających na demontażu elementów azbestowych jako wytwórcy odpadów niebezpiecznych, przed przystąpieniem do wykonywania prac, zobowiązani są do:
   - uzyskania, od organu ochrony środowiska – marszałka województwa - decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami;
   - przeszkolenia przez uprawnioną instytucję zatrudnionych pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace polegające na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania;
   - pracownicy zatrudnieni w narażeniu na azbest powinni być wyposażeni w odpowiednie do warunków pracy środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie ochronne;
   - opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest. Plan prac zawiera informacje określone w obowiązujących przepisach;
   - przed przystąpieniem do prac, wykonawca jest zobowiązany do zgłoszenia tego faktu właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu. Zgłoszenie zawiera informacje określone w obowiązujących przepisach.

Informacje, które powinien zawierać szczegółowy plan prac usuwania wyrobów azbestowych oraz zgłoszenie organowi nadzoru budowlanego, inspektorowi pracy, inspekcji sanitarnej określa rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 ze zm.).

Przed przystąpieniem do prac polegających na demontażu elementów zawierających azbest wykonawca jest zobowiązany odpowiednio przygotować miejsce prowadzenia prac m. in. poprzez:

- odizolowanie obszaru prac od otoczenia poprzez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska;
- ogrodzenie terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla pieszych, przy zastosowaniu odpowiednich osłon;
- umieszczenie w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych "Uwaga! Zagrożenie azbestem" bądź "Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem";
- Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Wszystkie prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy prowadzić w taki sposób aby uniemożliwić emisję azbestu do środowiska oraz zminimalizować pylenie. Aby to osiągnąć:

- Wyroby azbestowe przed ich usunięciem powinny być nawilżone wodą i utrzymywane w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- Wyroby (płyty, kształtki, rury) należy demontować w całości, w miarę możliwości unikając destrukcji mechanicznej,
- Do prac należy używać narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,

- W przypadku występowania stężeń pyłu azbestu przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy należy prowadzić kontrolny monitoring powietrza,
- Codziennie zabezpieczać zdemontowane wyroby i odpady zawierające azbest i magazynować je na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu,
- usunięte wyroby azbestowe (>1000 kg/m tj. płyty i części płyt azbestowo-cementowych) należy pakować w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 2 mm,
- przed opakowaniem pyły azbestowe, wyroby i odpady wyrobów azbestowych miękkich (<1000 kg/m^3) należy zestalić przy użyciu cementu,
- opakowania z odpadami powinny być szczelnie zamknięte i oznakowane w sposób trwały.

Po zakończeniu prac polegających na demontażu elementów azbestowych należy oczyścić teren robót i jego otoczenie. Prace porządkowe należy wykonywać starannie stosując metody uniemożliwiające emisję pyłu azbestu do środowiska przez zastosowanie urządzeń filtracyjno-wentylacyjnych z wysoko skutecznym filtrem lub na mokro.

Po wykonaniu prac wykonawca jest zobowiązany do przedstawienia zleceniodawcy (właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości) pisemnego oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

6. Diagnoza aktualnego stanu użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Na podstawie inwentaryzacji obiektów budowlanych, gdzie występują wyroby zawierające azbest, występujących u osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, na dzień 31.12.2011 r. w Kaliszu zidentyfikowano 351 obiektów budowlanych, w których występują wyroby zawierające azbest o łącznej masie 833,8 Mg.
Zgodnie z przepisami inwentaryzacja powinna być aktualizowana każdego roku. Większość posiadaczy wyrobów zawierających azbest nie przesyła jednak danych aktualizacyjnych.

Informacja o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu, PCB oraz innych substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska stanowi załącznik do niniejszego programu.

Odpady powstające podczas usuwania wyrobów z azbestem powinny być hermetyzowane w miejscu powstawania tj. w strefie pracy. Sposób pakowania wyrobów i odpadowych wyrobów zawierających azbest uzależniony jest od ich rodzaju i postaci fizycznej oraz spełnić musi podstawowy warunek jakim jest eliminacja możliwości emisji włókien azbestowych do powietrza. Materiały zawierające azbest powinny być utrzymane w czasie pakowania w stanie wilgotnym i umieszczane w opakowaniach przeznaczonych do ostatecznego składowania. Pyły i kawałki płyt azbestowo cementowych tzn. wyroby o gęstości powyżej 1 000 kg/m^3 powinny

być pakowane w folię polietylenową, po czym trwale wiązane z paletą. Odpady w postaci usuniętych rur azbestowo-cementowych należy pakować w rękaw z folii polietylenowej. Pył azbestowy z urządzeń odpylających, drobne odpady z wyrobów azbestowo-cementowych oraz odpady „miękkie" należy umieszczać w workach z folii polietylenowej. Worki zamknięte przez zgrzewanie lub zalepione taśmą samoprzylepną umieszcza się w opakowaniach kontenerowych typu „big-bag" wykonanych z tkanin z tworzyw sztucznych. Odpady tego typu mogą być również zestalane w miejscu powstawania. W mobilnej instalacji przygotowany jest zarób tych odpadów z cementem, którym wypełnia się łatwo rozbieralne formy (np. z drewna). Po utwardzeniu uzyskane bloczki pakowane są w folię i umieszczane w kontenerze transportowym. Odpady o ostrych krawędziach np. części metalowe fragmenty konstrukcji należy pakować w pudła, a następnie umieścić w workach z folii polietylenowej lub owinąć folią. Wszystkie opakowania z odpadami azbestowymi powinny być oznakowane międzynarodowym znakiem ostrzegawczym umieszczanym na wyrobach i odpadach zawierających azbest.

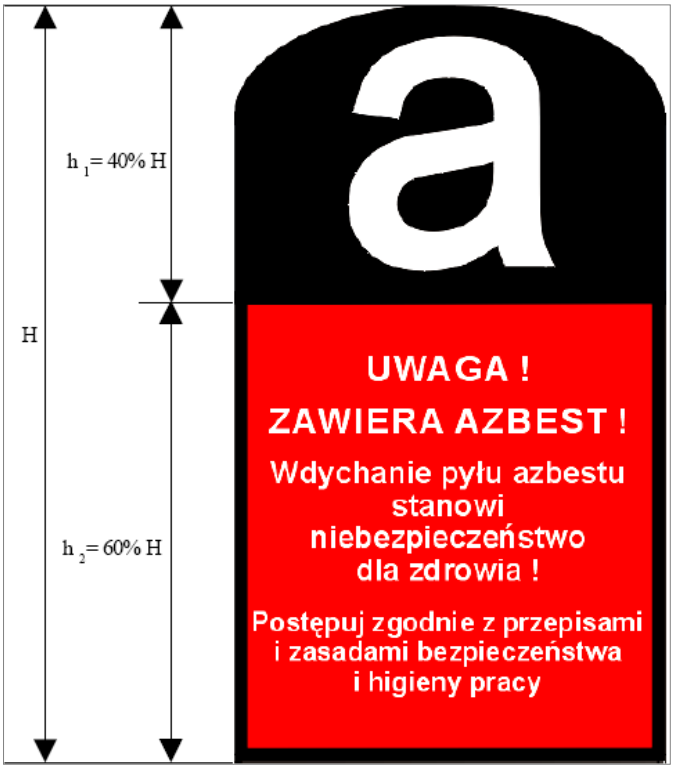

Rys. 2. Graficzny wzór oznakowania azbestu

Transport odpadów zawierających azbest

Transport odpadów zawierających azbest, które zaliczane są do niebezpiecznych z miejsc powstawania na miejsce składowania odbywa się z zachowaniem przepisów Ustawy z dnia 28 października 2002 r. O przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz. 1671) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz. 1986). Zgodnie Ustawą z dnia 28 października 2002 r. przy przewozach materiałów niebezpiecznych obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 (różne przedmioty i materiały

niebezpieczne) z czego wynikają określone wymagania w zakresie ich transportu. Przemieszczanie opakowań z odpadami zawierającymi azbest powinno się odbywać w taki sposób by nie nastąpiło ich otwarcie lub uszkodzenie i wydostanie się włókien azbestowych do otoczenia.

Przewoźnik odpadów musi posiadać dokument przewozowy materiałów niebezpiecznych, który według wymagań ADR powinien zawierać:

- numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełną nazwę,
- klasę, do której należy odpad nadawany do przewozu,
- liczbę sztuk przesyłki,
- nazwy i adresy nadawcy i odbiorców przewożonych odpadów.

Pojazdy przewożące odpady powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych. Przed przewożeniem odpadów zawierających azbest przyczepa powinna być oczyszczona z wszelkich ostrych i twardych przedmiotów, które mogłyby uszkodzić folię. Przewoźnik powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Odpady należy przewozić w taki sposób, aby nie były one narażone na tarcie, wstrząsy przewracanie się i wypadnięcia podczas jazdy.

Składowanie odpadów zawierających azbest

Zasady składowania odpadów azbestowych regulowane są ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Szczegółowe przepisy zawarte w stanowiącym akt wykonawczy do wymienionej ustawy, rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk. Zgodnie z tym rozporządzeniem odpady zawierające azbest należy deponować na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do tego celu lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych mogących przyjmować również inne odpady niebezpieczne oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione są warunki techniczne do bezpiecznego składowania tych odpadów.

Odpady pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej mogą być deponowane na składowiskach urządzonych w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem. Odpady zawierające azbest powinny być składowane selektywnie, w izolacji od innych, a miejsce składowania musi być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska. Powierzchnia składowiska odpadów powinna być zabezpieczana przed emisją pyłów poprzez przykrycie folią lub warstwą gruntu każdorazowo po złożeniu odpadów. Składowanie odpadów zwierających azbest powinno być zakończone na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu. Otoczenia, a następnie składowisko należy wypełnić ziemią do poziomu terenu. Dno składowiska powinno być usytuowane w odległości nie mniejszej niż jeden metr od maksymalnego poziomu górnego zwierciadła wód podziemnych. Składowisko powinno posiadać ogrodzenie i stały nadzór w okresie eksploatacji.

Teren składowiska, którego eksploatacja została zakończona powinien podlegać okresowej kontroli stanu powierzchni, a której nie dopuszcza się wykonywania wykopów, instalacji podziemnych oraz naziemnych oraz budynków. Zarządzający składowiskiem zobowiązany jest do ewidencjonowania rodzaju i ilości odpadów umieszczonych na składowisku odpadów oraz czasu ich składowania.

Składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest powinny być deponowane wyłącznie na składowiskach przeznaczonych do lokowania tego rodzaju odpadów lub na wydzielonych częściach składowiska odpadów niebezpiecznych. Ilość składowisk, na których mogą być lokowane odpady zawierające azbest mimo ciągłego ich przyrostu w ostatnim okresie jest niewspółmierna do potrzeb. W województwie wielkopolskim znajduje się jedno składowisko odpadów zawierających azbest:

- Składowisko odpadów niebezpiecznych w Koninie
  ul. Sulańska 11

Dopuszczalnym sposobem unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest jest ich przetwarzanie w urządzeniach przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest.

7. Zadania służące realizacji celów programu

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 122/2009 zmieniony uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. przyjmuje, że usunięcie wyrobów zawierających azbest ma być zakończone do 2032 r.

Baza informacyjna dotycząca planu

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2010 Nr 8, poz. 31) oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 96, poz. 860), właściciele lub zarządcy nieruchomości są zobowiązani do sporządzenia inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest i do przekazania jej prezydentowi miasta oraz corocznego aktualizowania oraz sporządzania informacji o miejscach i ilościach jego wykorzystywania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2010 Nr 8, poz. 31) wyroby azbestowe mogą być wykorzystywane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032i", gminy opracowują program usuwania azbestu.

Możliwości demontażu

Demontaż pokryć cementowo – azbestowych jest ściśle regulowany przepisami prawnymi. Zawarte są one w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 Nr 71, poz. 649 ze zm.). Zgodnie z obowiązującym prawem prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w

zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwym organom (nadzór budowlany, inspekcja pracy, inspekcja sanitarna).

Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych zobowiązany jest do:

- izolowania od otoczenia obszaru prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon,
- umieszczeniu tablic ostrzegawczych o treści:
  „Uwaga! Zagrożenie azbestem", „Osobom nie upoważnionym wstęp wzbroniony",
- ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon,
- zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu.

Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi. Zapewnienie powyższego wymaga:

- nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkadzania (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.) tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajania materiałów trwale zawiązanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odcinające powietrze.

Demontaż wyrobów zawierających azbest nierozerwalnie związany jest z procesem powstawania odpadów. Obecnie główną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest należy do właściciela nieruchomości. Jednak poważną przeszkodą jest brak środków finansowych, co uniemożliwia większości właścicielom nieruchomości podejmowanie działań związanych z usuwaniem azbestu, który występuje między innymi w płytach eternitowych pokrywających dachy budynków. Jednym ze sposobów przyspieszenia przez mieszkańców procesu usuwania wyrobów zawierających azbest i jednocześnie zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniem spowodowanym nieodpowiednim postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest jest pomoc w sfinansowaniu ze źródeł zewnętrznych np. kosztów usuwania, transportu i unieszkodliwiania powstałych przy tym odpadów.

Przedsiębiorca, który prowadzi działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Zezwolenie takie wydaje starosta. Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne. Do przedsiębiorcy prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie ich transportu na składowisko należy:

- posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu,
- posiadanie dokumentu przewozowego z opisem towarów (odpadów) niebezpiecznych,
- posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych,
- posiadanie przez kierowcę zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu dokształcającego dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne,
- oznakowanie pojazdu odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi,
- utrzymanie czystości skrzyni ładunkowej pojazdu,
- sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie literą „a",
- sprawdzenie umocowania sztuk przesyłki z odpadami w pojeździe.

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do składowania tego typu odpadów. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

8. Harmonogram realizacji programu

8.1. Ustalenie krótkoterminowego planu działań

- Dokonanie rozpoznania stopnia zużycia wyrobów zawierających azbest zabudowanych na konkretnych obiektach i utworzenie bazy danych o lokalizacji tych wyrobów – inwentaryzacja została już przeprowadzona, będzie corocznie aktualizowana;
- Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania; działania bieżące
- Pozyskiwanie funduszy ze źródeł własnych oraz zewnętrznych na realizację Programu;
- Usuwanie wyrobów zawierających azbest;
- Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych;
- Transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest;
- Monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

Działania

Lp.	Działanie	Rola samorządu gminy	Termin realizacji
1.	Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu	Kontakt z Wojewódzkim i Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2012-2013
2.	Przeprowadzenie akcji informacyjnych dla mieszkańców, którzy zgłosili posiadanie wyrobów zawierających azbest, informacje o firmie, która podejmie się usunięcia wyrobów azbestowych	Wybór sposobu poinformowania społeczeństwa, a następnie jego realizacja	na bieżąco
3.	Przeprowadzenie przez właścicieli i zarządców obiektów budowlanych oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, określenie stopnia pilności usunięcia tych wyrobów	Podejmowanie w miarę potrzeby odpowiednich działań administracyjnych w stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów szczególnie zagrożonych	na bieżąco
4.	Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu	Kontakt z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	na bieżąco

8.2. Ustalenie długoterminowego programu strategicznego

Trwałość płyt azbestowo-cementowych określa się na około 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. W tym czasie powstawać będzie znaczna ilość odpadów, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) sklasyfikowane zostały na liście odpadów niebezpiecznych. Główną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest ich składowanie na specjalnie do tego celu przygotowanych składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych, odpowiednio przygotowanych, częściach składowisk innych niż niebezpieczne i obojętne.

W "Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu"" założono usunięcie wyrobów zawierających azbest do końca 2032 r.

Cele długoterminowe

Cele długoterminowe obejmują działania związane z postępowaniem z wyrobami azbestowymi, które realizowane będą do roku 2032. W ramach realizacji tych celów dla miasta Kalisza przyjęto:

1) Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest;
2) Wdrażanie systemu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu na składowisko odpadów niebezpiecznych;
3) Oczyszczanie terenów miejskich i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych;
4) Wyeliminowanie i unieszkodliwienie ich poprzez deponowanie odpadów zawierających azbest na bezpiecznych składowiskach odpadów azbestowych;
5) Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest;

6) Prowadzenie monitoringu realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji.

Działania

Dla miasta Kalisza, na lata 2012 – 2032 wyznacza się następujący plany działań, które pozwolą na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

Plany działań usuwania azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych na terenie gminy Kalisz na lata 2012 – 2032

Lp.	Działanie	Rola samorządu gminy	Termin realizacji
1.	Organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest i bezpiecznym jego usuwaniu, działania edukacyjne	Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych	na bieżąco
2.	Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest	Przeprowadzenie inwentaryzacji, utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest oraz określenie skali problemu	inwentaryzacja na bieżąco aktualizacja programu 2012 r.
3.	Realizacja planu usuwania wyrobów zawierających azbest	Koordynowanie realizacji planu, pozyskiwanie źródeł finansowania	2012 – 2032
4.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Prowadzenie akcji informacyjnej nt. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobu ich usuwania, wpływu azbestu na organizm ludzki i jego zdrowie; Kontakt z uprawnionymi odbiorcami	2012 – 2032
5.	Oczyszczenie terenów miejskich i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych	Koordynacja realizacji działania, pozyskiwanie źródeł finansowania	2012 – 2032
6.	Eliminacja możliwości powstawania „dzikich" wysypisk z odpadami zawierającymi azbest	Bieżący monitoring oczyszczania miasta z odpadów azbestowych, wizje lokalne, współpraca z WIOŚ	2012 – 2032
7.	Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom	Opracowanie zakresu i formy prowadzenia sprawozdawczości z realizacji planu	2012 – 2032
8.	Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu	Analiza wyników monitoringu, informacja zwrotna od mieszkańców w formie specjalnie opracowanych ankiet	2012 – 2032

9. Koszty realizacji programu i źródła finansowania

Program likwidacji azbestu stanowi podstawowy instrument wspierający pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania zmierzające do oczyszczania terenu z wyrobów zawierających azbest. Specjalne procedury konieczne do wdrożenia przy pracach z azbestem i sposób jego unieszkodliwiania wymagają znacznych środków finansowych. Stąd konieczne jest udzielanie jak najszerszego wsparcia finansowego dla wszystkich inicjatyw związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest, a także z monitoringiem zanieczyszczenia

środowiska azbestem.

Koszty unieszkodliwiania azbestu

Odpady zawierające azbest są traktowane jako szczególnie niebezpieczne. Średnie ceny demontażu i transportu azbestu zależą od specyfiki i zakresu prac, kompletna usługa wraz z transportem to około 15-35 PLN za metr kwadratowy.

Na terenie Miasta Kalisz (u osób fizycznych) występuje ok. **75 090 m^2** wyrobów zawierających azbest. Łączny koszt unieszkodliwienia tej ilości wg cen na rynku krajowym:

od 15 zł/m^2 x 75090 m^2 = 1 126 350 zł netto

do 35 zł/m^2 x 75090 m^2 = 2 628 150 zł netto

źródła finansowania inwestycji ekologicznych można podzielić na trzy grupy:

- publiczne - np. pochodzące z budżetu państwa, miasta lub gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- prywatne - np. z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych,
- prywatno - publiczne - np. ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

W Polsce najczęstszymi formami finansowania inwestycji ekologicznych są:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe.

1) Środki z budżetu państwa

Planowane wydatki z budżetu państwa w okresie 30-lat (plan długoterminowy) ograniczone zostały do czterech zadań:

- wydatki na finansowanie działalności Głównego Koordynatora określone w Krajowym Programie,
- wydatki na działalność informacyjno - popularyzacyjną w mediach dotycząca bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów ich usuwania, a także informacji o szkodliwości azbestu i sposobów chronienia przed narażeniem na jego emisję,
- wydatki na opracowanie (lub udział) terenowych planów ochrony przed szkodliwością azbestu i programów usuwania wyrobów zawierających azbest, a także szkolenia pracowników administracji publicznej (szczebla centralnego i wojewódzkiego) w zakresie szczegółowych przepisów i procedur dotyczących azbestu,
- wydatki na opracowanie programów zdrowotnych i utworzenie ośrodka oceny ryzyka.

2) Środki z funduszy ochrony środowiska

Fundusze ekologiczne są najbardziej znanym i wykorzystywanym źródłem dotacji i preferencyjnych kredytów dla podmiotów podejmujących inwestycje ekologiczne. Wpływa to na: ilość środków finansowych jaką

dysponują fundusze, warunki udostępniania środków finansowych pożyczkobiorcą oraz procedury dochodzenia do uzyskania finansowego wsparcia funduszu. Bliskość funduszy i ich regionalny charakter (fundusze wojewódzkie) ma także znaczenie dla ich wyróżnienia w gronie inwestorów ekologicznych.

Środki te powstają z opłat za korzystanie ze środowiska, ponoszonych zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska przez prowadzących działalność gospodarczą. Opłaty te stanowią dochód Narodowego, Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz powiatów i gmin.

a) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest największą w Polsce instytucją finansującą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony środowiska. Zakres działania Funduszu obejmuje finansowe wspieranie przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu ogólnokrajowym oraz ponadregionalnym.

Podstawowymi formami finansowania zadań proekologicznych przez NFOŚiGW są preferencyjne pożyczki i dotacje, ale uzupełniają je inne formy finansowania, np. dopłaty do preferencyjnych kredytów bankowych, uruchamianie ze swych środków linii kredytowych w bankach czy zaangażowanie kapitałowe w spółkach prawa handlowego. NFOŚiGW administruje również środkami zagranicznymi przeznaczonymi na ochronę środowiska w Polsce, pochodzącymi z pomocy zagranicznej.

Środki, którymi dysponuje NFOŚiGW, pochodzą głównie z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. Przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy z opłat produktowych oraz wpływy z opłat i kar pieniężnych.

b) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Od roku 1993 WFOŚiGW posiadają osobowość prawną co umożliwiło im udzielanie, obok dotacji, także pożyczek preferencyjnych. Podstawowym źródłem ich przychodów są wpływy z tytułu:

- opłat za składowanie odpadów i kar związanych z niezgodnym z przepisami prawa ich składowaniem (28,8 % tych wpływów),
- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, a także z wpływów z kar za naruszanie warunków korzystania ze środowiska (50,4 % tych wpływów).

Dochodami WFOŚiGW mogą być także środki z tytułu: posiadania udziałów w spółkach, odsetek od udzielanych pożyczek, emisji obligacji, zysków ze sprzedaży i posiadania papierów wartościowych, zaciągania kredytów, oprocentowania rachunków bankowych i lokat, wpłat z innych funduszy, wpływów z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dobrowolnych wpłat, zapisów i darowizn osób fizycznych i prawnych, świadczeń rzeczowych i środków pochodzących z fundacji, innych dochodów określonych przez Radę Ministrów.

Z WFOŚiGW mogą być przyznane dotacje na usuwanie azbestu jeżeli zadanie jest realizowane przez:

- samorządy terytorialne,
- celowe związki oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- komunalne jednostki organizacyjne,
- podmioty mające status organizacji pożytku publicznego.

Wysokość dotacji nie może przekroczyć 50 % kosztów rzeczywistych zadania.

3) Środki z Unii Europejskiej

Inicjatywy samorządów oraz instytucji publicznych w zakresie gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, mogą być realizowanie przy współudziale następujących środków:

a) pochodzących z Funduszu Spójności

Wykorzystanie pomocy z Funduszu Spójności następuje w oparciu o Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007 – 2013. Współfinansowanie z Funduszu Spójności w obszarze ochrony środowiska mogą otrzymać m. in. inwestycje z dziedziny racjonalizacji gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi. Do ubiegania kwalifikują się inwestycje o wartości całkowitej powyżej 10 mln Euro, a beneficjentami pomocy mogą być jednostki samorządu terytorialnego, gdyż projekty o takiej wartości są w stanie zorganizować głównie średnie lub duże miasta bądź np. związki miast czy gmin. Celem strategii dla Funduszu Spójności to wsparcie podmiotów publicznych w realizacji działań na rzecz poprawy stanu środowiska będące realizacją zobowiązań Polski wynikających z wdrażania prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej, poprzez dofinansowanie:

- realizacji indywidualnych projektów,
- programów grupowych z zakresu ochrony środowiska,
- programów ochrony środowiska rządowych i samorządowych.

b) pochodzących z Funduszy Strukturalnych

Środki finansowe mogą być wykorzystane na budowę, modernizację, rekultywację lub likwidację składowisk odpadów, kompleksowy system zagospodarowania odpadów czy remont obiektów użyteczności publicznej (np. z wymianą elementów konstrukcyjnych zawierających azbest) oraz projektów związanych m. in. z modernizacja obiektów użyteczności publicznej, które mogą być powiązane z usuwaniem azbestu.

Programowanie pomocy na lata 2007 - 2013 przewiduje możliwości pozyskania środków unijnych na projekty związane z mieszkalnictwem. Obecnie pozyskanie funduszy na projekty dotyczące usuwania azbestu z osiedli zabudowy wielorodzinnej nie jest możliwe. Fakt wprowadzenia w programach operacyjnych działań związanych z mieszkalnictwem może być szansą na pozyskanie środków w formie dotacji na działania związane z bezpiecznym usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych.

4) Banki

Coraz więcej banków wykazuje zainteresowanie inwestycjami w zakresie ochrony środowiska. Dzięki współpracy z funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej rozszerzają one swoją ofertę kredytową o kredyty preferencyjne przeznaczone na przedsięwzięcia proekologiczne oraz nawiązują współpracę z podmiotami angażującymi swoje środki finansowe w ochronie środowiska (fundacje, międzynarodowe instytucje finansowe). Szczególną rolę na rynku kredytów na inwestycje proekologiczne odgrywa Bank Ochrony Środowiska. Oferuje on najwięcej środków finansowych w formie preferencyjnych kredytów i dysponuje zróżnicowaną ofertą dla prywatnych i samorządowych inwestorów, a także osób fizycznych.

10. Zarządzanie programem

Wdrożenie planu usuwania wyrobów zawierających azbest jest etapem istotnym z punktu widzenia, czy plan

pozostanie dokumentem jakim był w momencie opracowywania planu czy też będzie realizowany zgodnie z przyjętym harmonogramem działań i czy będzie dokumentem „żywym", aktualizowanym w zależności od warunków jego realizacji.

Wdrożenie planu powinno być spójne z innymi działaniami miasta w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, a w szczególności z:

- programem ochrony środowiska,
- planem gospodarki odpadami,

jak również w powiązaniu z:

- „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu",
- wojewódzkim programem usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest

i przyjęte przez radę miasta w formie uchwały.

Zasadami wdrażania planu są:

- zasada odpowiedzialności za wdrożenie planu – tj. jednostki odpowiedzialnej za realizację planu;
- zasada spójności z programami i planami na poziomie kraju, województwa,
- zasada uaktualniania planu,
- zasada współpracy w realizacji planu zarówno z organami szczebla publicznego i prywatnego,
- zasada ciągłej edukacji ekologicznej i dostępu do informacji w zakresie realizacji planu społeczeństwa i bezpośrednich uczestników w realizacji planu.

Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu

Plan usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest powinien być uważany za „żywy" dokument podlegający aktualizacji. Wynika z obowiązku właścicieli, zarządców i użytkowników przedkładania corocznych informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania. Również konieczność aktualizacji planu powinna wynikać ze sporządzenia przez właściciela, zarządcę lub użytkownika wyrobów zawierających azbest tj. sporządzenia oceny po 5 latach lub po roku, w zależności od stanu technicznego wyrobów. Lista wskaźników zaproponowanych do oceny wdrażania planu powinna być przedmiotem aktualizacji, co do ich liczby i rodzajów, w zależności od danych zebranych w trakcie realizacji planu.

Wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności wdrażania gminnego planu usuwania wyrobów zawierających azbest

L.p.	Wskaźnik	Jednostka
I WSKAŹNIKI ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ		
1.	Liczba, jakość i skuteczność wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno – informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	ilość/opis
2.	Ilość i jakość interwencji zgłoszonych przez mieszkańców	ilość/opis
3.	Szkolenia kadry administracyjnej jednostek samorządowych w zakresie problematyki azbestowej	ilość/opis
4.	Inicjatywy społeczności lokalnych w zakresie problematyki azbestowej	ilość/opis
5.	Interwencje podejmowania przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Sanitarna, jednostki gminy)	ilość/opis
II. WSKAŹNIKI PRESJI ŚRODOWISKOWEJ ORAZ WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI		
1.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji z wyrobami zawierającymi azbest	szt.
2.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji objętych zabezpieczeniem wyrobów	szt
3.	Wskaźnik zabezpieczanych i usuwanych wyrobów	Mg, m^2,kg
4.	Ilość odpadów azbestowych	Mg
5.	Ilość odpadów azbestowych unieszkodliwionych	Mg

załącznik do Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza

Informacja o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska

Gmina: **Kalisz** **Informacje określające stan na dzień 31.12.2011 r.**
Powiat: **Kalisz**
Województwo: **wielkopolskie**

Dział 1. Informacje dotyczące azbestu

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	29 Pułku Piechoty 20	Mg	3,52	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	29 Pułku Piechoty 24	Mg	0,83	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	29 Pułku Piechoty 28	Mg	1,50	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	29 Pułku Piechoty 33	Mg	0,28	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	29 Pułku Piechoty 36	Mg	3,43	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	29 Pułku Piechoty 38	Mg	4,40	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	29 Pułku Piechoty 40	Mg	5,17	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	25 Dywizji 12	Mg	1,29	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Antyczna 17	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Baśniowa 9	Mg	1,65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bizantyjska 4	Mg	2,75	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bizantyjska 8	Mg	0,89	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bolesława Pobożnego 53	Mg	3,36	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bursztynowa 11	Mg	2,64	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bursztynowa 19	Mg	1,65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bursztynowa 29	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bursztynowa 31	Mg	5,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Bursztynowa 33	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka	Mg	0,79	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka	Mg	0,2	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 101	Mg	0,99	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 103	Mg	1,74	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 13A	m^2	156	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 142/146a	Mg	2,64	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 143-147	Mg	0,77	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 160	Mg	4,53	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 166	Mg	1,58	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 18	Mg	3,7	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 36-40	Mg	0,94	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 64	Mg	0,97	
	Płyta płaska azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 69	m^2	140	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Celtycka 99	Mg	0,89	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Chełmska 1	Mg	0,81	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Chełmska 9	Mg	1,65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Długa 45	Mg	2,46	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Długa 8	m^2	30	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka	Mg	0,08	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 103	Mg	1,87	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 109	Mg	3,65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 113	Mg	4,84	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 114-116	Mg	2,86	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 129	Mg	0,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 144-146	Mg	2,31	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 162	Mg	2,42	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 164	Mg	1,23	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 167	Mg	0,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 169	Mg	2,64	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 170	Mg	3,43	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka 92-94	Mg	2,64	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Dobrzecka/ Wrocławska	Mg	2,2	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Gajowa 46	Mg	1,16	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Gajusza 9	Mg	0,70	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Galla Anonima 23	m^2	273	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Gościnna 22	m^2	209	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Jagiełły 1	Mg	2,42	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Józefa Radwana 6	Mg	1,10	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kasztelańska 4	Mg	1,62	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kasztelańska 6	Mg	0,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kazimierza Wielkiego 10	Mg	1,50	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kąpie 10	Mg	0,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kmieca (brak numeru)	Mg	2,68	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kmieca (brak numeru)	Mg	1,89	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kmieca 52-54	Mg	7,6	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kmieca 58	Mg	2,18	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kmieca 80	Mg	5,48	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kołobrzeska (brak numeru)	Mg	1,32	
	Płyta płaska azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kołobrzeska 4	m^2	210	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kołobrzeska 9	Mg	1,55	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 104	Mg	0,02	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 108	Mg	0,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 110	Mg	0,04	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 112-114	Mg	6,09	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 116-118	Mg	2,23	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 37-39	Mg	0,77	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 45	Mg	1,76	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 76	Mg	7,52	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 78	Mg	4,05	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 84	Mg	0,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Korczak 96	Mg	2,11	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruczkowskiego 15	Mg	0,40	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruczkowskiego 17	Mg	1,54	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruczkowskiego 18	Mg	0,85	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruczkowskiego 21	Mg	4,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruczkowskiego 32	Mg	3,96	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruczkowskiego 42	Mg	5,28	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruczkowskiego 48	Mg	0,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Kruszwicka 3	Mg	1,10	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Krzywa 20	Mg	2,24	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Ks. Jolanty	Mg	3,52	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Ks. Jolanty 5	Mg	2,75	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Leśna 7	Mg	1,00	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Lisia 5	m^2	130	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łęczyńska 6	Mg	1,19	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łomżyńska 20	Mg	0,4	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 1-3	Mg	3,96	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 18	Mg	0,99	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 43	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 45	Mg	1,21	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 47	Mg	2,24	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 50	Mg	0,79	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 63	Mg	6,73	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łowiecka 66	Mg	1,25	
	Płyta płaska azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łódzka 107	m^2	90	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łódzka 220-224	Mg	1,16	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łódzka 235a	Mg	1,54	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łódzka 246	Mg	15,68	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Łódzka 48	m^2	160	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Malborska 10	m^2	120	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Mazowiecka 20	m^2	35	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Mazowiecka 20A	m^2	65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Mazowiecka 24	m^2	140	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Miodowa 24-26	Mg	1,14	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Miodowa 28-30	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Miodowa 32	Mg	2,22	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Miodowa 35	Mg	2,54	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Moniuszki 14	m^2	50	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Myśliwska 1	Mg	3,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Myśliwska 2	Mg	0,48	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Myśliwska 5	Mg	0,59	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Myśliwska 5a	Mg	0,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nad Prosną 8-10	Mg	3,17	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nałęczowska 11	Mg	1,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nałęczowska 15	Mg	1,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nałęczowska 17	Mg	1,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nałęczowska 2	Mg	1,98	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nałęczowska 32	Mg	0,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nałęczowska 9	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nieszawska (bez numeru)	Mg	1,1	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nieszawska 12	Mg	1,43	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Nieszawska 12-14	m^2	225	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Obok Słowiańskiej 77	Mg	1,43	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Obozowa 2	m^2	150	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Okolice Braci Gillerów	Mg	0,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Olszynowa 46-48	Mg	3,17	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Olszynowa 56	Mg	1,57	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Olszynowa 58	Mg	4,11	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Olszynowa 60	Mg	1,39	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Olszynowa 62	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pałacowa 14-16	Mg	5,85	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piechurów 10	Mg	1,25	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piechurów 14	Mg	1,67	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piekart 15	Mg	2,62	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piekart 15	Mg	2,62	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piekart 18	Mg	0,13	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piekart 23	Mg	0,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piekart 3	Mg	1,12	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piekart 5	Mg	7,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Piwonicka 40	Mg	1,67	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pobożnego 62	Mg	2,20	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna	Mg	5.06	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna (brak numeru - obok 3)	Mg	1,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 12	m^2	132	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 15	m^2	150	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 16	Mg	3,89	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 26-30	m^2	1000	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 37	Mg	1,45	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 54-66	Mg	1,76	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 65	Mg	6,54	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pogodna 77	Mg	4,91	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka 124-126	Mg	1,65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka 13-15	Mg	1,21	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka 32	Mg	2,31	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka 38	Mg	1,10	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka 51	Mg	0,92	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka 97	Mg	1,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka 97a	Mg	0,77	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Pokrzywnicka przed nr 51	Mg	2,24	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Polna 20	m^2	748	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Połaniecka 17	Mg	1,38	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Połaniecka 52	Mg	1,19	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Poznańska 63A	m^2	40	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Racławicka 14	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Racławicka 16	Mg	1,67	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rajskowska 121	Mg	1,65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rajskowska 41	Mg	1,52	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rajskowska 44	Mg	0,5	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rajskowska 69-71	Mg	4,62	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rajskowska 82	Mg	2,07	
	Płyta płaska azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rajskowska 86	m^2	100	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rajskowska 88/30	Mg	4,49	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rodowa (brak numeru)	Mg	1,6	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rodowa 21- 43a	Mg	2,26	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rodowa 50	Mg	0,46	
	Płyta płaska azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rolna 1	m^2	285	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska (przed 116)	Mg	5,87	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 105-107	Mg	8,03	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 108	Mg	0,33	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 110-112	Mg	5,94	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 114-116	Mg	0,31	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 115	Mg	2,46	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 118	Mg	3,37	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 120/122	Mg	2,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 121/123	Mg	3,76	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 131-133	Mg	1,32	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 132	Mg	3,63	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 135	Mg	0,13	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 143	Mg	1,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 147	Mg	1,3	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 149	m^2	72	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 150	Mg	5,95	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 151	Mg	2,55	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 22	Mg	1,19	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 24	Mg	0,97	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 26	Mg	1,23	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 30	Mg	3,6	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 34	Mg	4,58	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 37-39	Mg	5,75	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 38	Mg	4	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 41	Mg	0,22	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 42	Mg	1,91	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 44	Mg	5,34	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 46	Mg	3,96	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 49	Mg	1,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 51-55	Mg	6,57	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 52	Mg	1,98	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 56	Mg	0,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 57	Mg	2,64	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 58	Mg	4,47	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 66	Mg	3,16	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 68	Mg	1,39	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 78	Mg	5,63	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Romańska 80-84	Mg	5,63	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rzeczna 6/1	m^2	90	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rzymska 15-17	m^2	140	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rzymska 115	Mg	0,61	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Rzymska 126	m^2	110	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Saperska 38	Mg	0,69	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 10	Mg	8,8	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 18	Mg	1,21	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 20	Mg	1,06	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 22-24	Mg	0,94	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 31	Mg	1,85	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 40-44	Mg	6,6	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 50	Mg	2,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sąsiedzka 58-62	Mg	8,48	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 115	Mg	0,92	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 116	Mg	6,2	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 31	Mg	0,31	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 37-39	Mg	0,86	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 41	Mg	1,23	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 46c	Mg	1,4	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 52	Mg	2,42	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 62	Mg	1,52	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 77	Mg	1,19	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 84	Mg	1,21	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 84a	Mg	0,4	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Słowiańska 97	Mg	1,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Smolna 40	m^2	160	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sobótki 30	Mg	2,20	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Stare Miasto 13	Mg	1,27	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna (brak numeru)	Mg	3,3	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 101	Mg	4,18	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 105	Mg	1,45	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 111	Mg	1,67	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 114a	Mg	4,35	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 116	Mg	1,08	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 118	Mg	3,38	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 33	Mg	2,83	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 35-39	Mg	1,69	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 56-64	Mg	1,14	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 63	m^2	180	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 79	Mg	1,14	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 85	Mg	1,87	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 94-96	Mg	3,08	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Starożytna 98	Mg	4,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Stefana Batorego 5	Mg	1,54	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sulisławskiego 27-31	Mg	6,99	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sulisławskiego 33-35	Mg	2,42	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Sulisławskiego 37	Mg	3,26	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Szałasowa 12	Mg	1,54	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Szałasowa 4	Mg	0,5	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Szczypiornicka 110	Mg	0,44	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Szczypiornicka 96a	Mg	0,18	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Szewska 19	Mg	0,17	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Szewska 20	Mg	0,59	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św Michała 99	Mg	1,54	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 103	Mg	6,55	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 109	Mg	1,98	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 110	Mg	8,25	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 112	Mg	0,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 114	Mg	4,46	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 118	Mg	4,62	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 126	Mg	3,256	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 128	Mg	0,4	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 132	Mg	1,19	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 134	Mg	12,13	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 136	Mg	6,35	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 137	Mg	4,06	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 138	Mg	0,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 140	Mg	5,5	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 141	Mg	1,49	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 154	Mg	3,3	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 162	Mg	0,79	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 163	Mg	9,24	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 164	Mg	2,2	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 18 i 20	Mg	1,76	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 2	Mg	1,27	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 22	Mg	1,85	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 23	Mg	4,4	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	św. Michała 27	Mg	0,08	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 42	Mg	0,55	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 48	Mg	2,66	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 6	Mg	1,85	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 60	Mg	4,07	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 62	Mg	1,65	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 64	Mg	7,43	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	św. Michała 79	Mg	3,30	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 79	Mg	1,06	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 85	Mg	1,23	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 87	Mg	3,63	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 89	Mg	2,31	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 93	m^2	140	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 95	Mg	2,77	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 96	Mg	11,17	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Św. Michała 97	Mg	4,4	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 22	Mg	0,33	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 24	Mg	1,8	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 42-44	Mg	1,06	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 48	Mg	1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 50	Mg	4,42	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 66	Mg	1,85	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 70	Mg	0,88	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Świetlana 72	Mg	0,87	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Tęczyńska 8	m^2	128	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Tuszyńska 22	Mg	1,21	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wał Bernardyński 28	Mg	2,64	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wrocławska 127	Mg	2,31	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wrocławska 171	Mg	3,96	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wrocławska 241	Mg	0,77	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wrocławska 271	Mg	2,77	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wrocławska 295-299	Mg	1,2	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 19	Mg	3,30	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 23	Mg	0,22	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 24	Mg	0,86	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 29	Mg	1,1	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 35	Mg	1,19	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 37	Mg	5,48	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 6	Mg	1,42	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Wykopaliskowa 8	Mg	2,38	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zachodnia 22a	Mg	1,27	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zachodnia 24	Mg	3,81	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zachodnia 34-38	Mg	1,06	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zachodnia 43-45	Mg	3,03	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zachodnia 58	Mg	0,92	

Lp.	*Nazwa wyrobu zawierającego azbest*	*Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)*	*Jednostka miary*	*Ilość*	**Uwagi**
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zapiecek 2	Mg	1,72	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zawodzie 4	Mg	0,44	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zielona 32 A	Mg	1,19	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zjazd 7	Mg	1,09	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Zofii Nałkowskiej 6	Mg	4,16	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Żytnia 29	Mg	1,6	
	Płyta falista azbestowo-cementowa dla budownictwa	Żytnia 38	Mg	1,98	